

КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОГО ФОРТЕПІАНО №2

Музична психологія

Освітній ступінь	бакалавр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>1</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>2</td></tr></table>	Курс	1	Семестр	2						
Курс	1											
Семестр	2											
Спеціальність	025 Музичне мистецтво											
Освітня програма	Фортепіано											
Статус	обов'язкова / вибіркова	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>4</td></tr><tr><td>Годин</td><td>40</td></tr><tr><td>Лекції</td><td>20</td></tr><tr><td>Семінари</td><td>15</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>80</td></tr></table>	ECTS	4	Годин	40	Лекції	20	Семінари	15	Самостійна робота	80
ECTS	4											
Годин	40											
Лекції	20											
Семінари	15											
Самостійна робота	80											
Семестровий контроль	екзамен/ <u>залік</u>											

Інформація про викладача

ПІБ	Ткач Елеонора Сергіївна в.о. професора, кандидат педагогічних наук
Профіль викладача	
e-mail	art21eleonora@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Серед навчальних курсів, що вирішують загальне завдання педагогічної підготовки студентів, психологія відіграє провідну роль. З одного боку, курс психології допомагає виховати в студентів глибокі, діючі знання, що усвідомлюють і широкі інтереси до викладання музики, з іншого боку, він сприяє формуванню в них широкого спектра відповідних здатностей, умінь і навичок.

Основна мета курсу музичної психології в музичних вузах – озброїти майбутніх виконавців, педагогів знанням механізмів психічної діяльності людини, психологічних закономірностей процесів творчості й сприйняття музики, психологічних основ діагностики й формування музичних здібностей, психологічних умов виховання особистості музиканта.

Завдання курсу: оскільки психологія читається на початку психолого-педагогічного циклу, зміст цього курсу становлять знання, які можуть бути потім використані при вивченні

педагогіки й методики, у заняттях по педагогічній практиці. Поряд із загально-психологічними проблемами особистості, спілкування, творчої діяльності і її процесуальних характеристик у курсі представлені матеріали психології навчання й виховання.

Дійсна програма включає проблематику загальної й музичної психології в органічній єдності. Тому при викладі кожної теми музично-психологічні закономірності викладаються, опираючись на відповідні фундаментальні положення загальної, вікової й педагогічної психології. Більш детально розкриваються психологічні основи формування слухо-рухомих навичок, музичної пам'яті й мислення, психологічні аспекти музичного навчання й формування художнього образу, імпровізації й т. д.

Доцільно активізувати науково-дослідну роботу студентів в області музичної психології, запропонувавши їм ряд тем для написання рефератів або проведення психологічних експериментів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- витоки і детермінанти музичної психології;
- базові поняття курсу «Музична психологія»;
- світоглядну сутність основних етапів розвитку музичної психології як цілісного явища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- аналізувати різноманітні явища та аспекти уваги музичної психології;
- охарактеризувати закономірності та складові музичної психології;
- узагальнювати висновки про особливості музичної психології.

Перелік тем

Тема 1. Концепція світобудови. Людина й космос.

Тема 2. Людина і її можливості.

Тема 3. Комплекс вундеркінда.

Тема 4. Сутність музичного мистецтва й значення музики для розвитку творчої особистості.

Тема 5. Психологічна й педагогічна діагностика.

Тема 6. Психологія особистості.

Тема 7. Властивості нервової системи й темперамент.

Тема 8. Здатності й діяльність.

Тема 9. Відчуття в музичній діяльності.

Тема 10. Музичне сприйняття.

Тема 11. Музична пам'ять.

Тема 12. Музичне мислення.

Тема 13. Музична уява.

Тема 14. Емоції й воля в музичній діяльності.

Тема 15. Увага в музичній діяльності.

Тема 16. Музикальність як комплексна здатність до музичної діяльності

Тема 17. Психомоторні здатності.

Тема 18. Психологія навчання музиці.

Тема 19. Психологія музичного виховання.

Тема 20. Підсумкова лекція по курсу.
 Семінар. Психологічна й педагогічна діагностика.
 Семінар. Психологія особистості.
 Семінар. Властивості нервової системи й темперамент.
 Семінар. Здатності й діяльність.
 Семінар. Відчуття в музичній діяльності.
 Семінар. Музичне сприйняття.
 Семінар. Музична пам'ять.
 Семінар. Музичне мислення.
 Семінар. Музична уява.
 Семінар. Емоції й воля в музичній діяльності.
 Семінар. Увага в музичній діяльності.
 Семінар. Музикальність як комплексна здатність до музичної діяльності
 Семінар. Психомоторні здатності.
 Семінар. Психологія навчання музиці.
 Семінар. Психологія музичного виховання.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, диспут, реферат.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали, а також письмові роботи студентів завантажуються на GOOGL DISK art21eleonora@gmail.com

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	10
2.	Реферат за обраною тематикою	15
4.	Модульна тематична робота	10
5.	Відвідування лекцій	5
6.	Підсумкова модульна контрольна робота	10
7.	Залік	50
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Джеймс У. Психология. – М., 1991.
2. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – М., 1989.
3. Психология. Учебник для гуманитарных вузов. Под. Ред. В.Н. Дружинина. – М.-СПб., 2003.
4. Готсдинер А.Л. Музыкальная психология. – М., 1994.
5. Петрушин В.И. Музыкальная психология. – М., 1997.
6. Музыкальная психология: Хрестоматия / Сост. М.С.Старчеус. – М., 1992.
7. Подуровский В.М., Сулова Н.В. Психологическая коррекция педагогической деятельности. – М., 2001.
8. Айзенк Г. Проверьте свои способности.
9. Блум Ф., Лейзерсон А., Хофстедтез. Мозг, разум и поведение. – М., 1988.
10. Выготский Л.С. Педагогическая психология.
11. Гончаренко Н.В. Гений в искусстве и науке. – М., 1991.
12. Гуревич К.М. Что такое психологическая диагностика. – М., 1955.
13. Драгунский В.В. Цветовой личностный тест.
14. Фридман Л.М., Волков К.Н. Психологическая наука – учителю. – М., 1985.
15. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте. – М., 1966.
16. Брушлинский А.В. Мышление как прогнозирование. – М., 1979.
17. Венгер Л.А. Педагогика способностей. – М., 1973.
18. Лейтес Н.С. Способности и одаренность в детские годы. – М., 1984.
19. Марищук В.Л., Блудов Ю.М., Плахтиенко В.К., Серова Л.К. Методики психодиагностики в спорте. – М., 1984.
20. Налимов В.В. Спонтанность сознания. – М., 1990.
21. Платонов К.К. Структура и развитие личности. – М., 1986.
22. Пономарев Я.А. Психология творчества и педагогика.
23. Психология и культура. Ред. Д.Нацумото. – С-Пб., 2003.
24. Развитие и диагностика способностей. Под ред. В.Н. Дружинина и В.В. Шадрикова. – М., 1991.
25. Розвивайте розум дітей. Ч. I, II. – Київ, 1994.
26. Симонов П.В., Ершов П.М. Темперамент, характер, личность. – М., 1984.
27. Стреляу Я. Роль темперамента в психологическом развитии. – М., 1982.
28. Талызин Н.Ф. Управление процессом усвоения знаний. – М., 1977.
29. Теплов Б.М. Избранные труды Т. 1-2. М., 1985.
30. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности: Основные положения, исследования и применения теории личностью – С-Пб., 1999.
31. Эльконин Д. Психология игры. – М., 1978.
32. Эльц Х. Человеческие темпераменты. – Калуга, 2002.
33. Эфроимсон В.П. Загадка гениальности. – М., 1989.
35. Абульханова-Славская К. А. Деятельность и психология личности. - М., 1980.
36. Асафьев Б. В. Музыкальная форма как процесс. — Л., 1971.
37. Баренбойм Л. Некоторые вопросы воспитания исполнителя и система Станиславского// Музыкальная педагогика и исполнительство. — Л. 1984.
38. Беляева-Экземплярская С. Н. О психологии восприятия музыки. —М., 1924.
39. Блинова М. П. Музыкальное творчество и закономерности высшей нервной деятельности. — Л., 1974.
40. Бочкарев Л. Психологические аспекты публичного выступления музыкантов-исполнителей // Вопросы психологии. — 1975. — № 1.
41. Вартанян А. В. Возрастные особенности эмоционального состояния учащихся-исполнителей в процессе обучения музыке: Автореф. канд. дисс.— Ереван, 1982.
42. Ветлугина Н. А. Музыкальное развитие ребенка. — М., 1968.
43. Вицинский А. В. Психологический анализ процесса работы пианиста над музыкальным произведением// Изв. АПН РСФСР. — 1950.—№ 25.
44. Воспитание музыкального слуха: Сб. статей. — М., 1977.

45. Восприятие музыки: Сб. статей.— М., 1980.
46. Выготский Л. С. Психология художественного творчества. — М., 1968.
47. Гейнрихс И. А. Музыкальный слух и его развитие.—М., 1978.
48. Далькроз Ж. Ритм: его воспитательное значение для жизни и для искусства. — Пг., 1922.
49. Зелинский А. В. Экспериментальная диагностика индивидуальных особенностей музыкальной памяти студента-пианиста. — Одесса, 1981.
50. Кирнарская Д.К. Музыкальные способности . – М., 2003.
51. Коган Г. У врат мастерства: психологические предпосылки успешности пианистической работы. — М., 1969.
52. Комплексное изучение музыкального творчества: концепции, проблемы, перспективы: Сб. статей. — Тбилиси, 1984.
53. Костюк А. Г. Восприятие мелодии. — Киев, 1986.
54. Кэмпбел Д. Эффект Моцарта. – Минск, 1999.
55. Майкапар С. М. Музыкальный слух, его значение, природа и особенности и метод правильного развития. — М., 1900.
56. Маккинон Л. Игра наизусть. — Л., 1967.
57. Мартинсен К. А. Индивидуальная фортепианная техника. — М., 1966.
58. Медушевский В. В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки.— М., 1976.
59. Мясищев В. Н., Готсдинер А. Л. Что есть музыкальность?//Сов. музыка. - 1975. - № 2.
60. Назайкинский Е. В. Звуковой мир музыки. — М., 1986.
61. Назайкинский Е. В. О психологии музыкального восприятия. — М., 1972.
62. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры. — М., 1964.
63. Проблемы музыкального мышления: Сб. статей.— Л., 1974.
64. Прокофьев Г. П. Формирование музыканта-исполнителя. — М., 1965.
65. Сабанеев Л. Л. Психология музыкально-творческого процесса. — М., 1923.
66. Савшинский С. И. Режим и гигиена работы пианиста. — Л, 1963.
67. Соколов Ф. О музыкальной памяти пианистов – исполнителей. В кн. «Музыкальное исполнительство», вып. 6. – М., 1970.
68. Станиславский К. С. Работа актера над собой// Полн. собр. соч. Т. 2, 3. — М., 1954
69. Смирнов М.А. Эмоциональный мир музыки. – М., 1990.
70. Тарасова К. В. Онтогенез музыкальных способностей. — М., 1987.
71. Теплов Б. М. Психология музыкальных способностей. — М., 1947.
72. Ткач Э. С. Некоторые проблемы теории музыкально-педагогической диагностики// Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства. — Киев, 1981.
73. Ткач Э. С. Музыкально-педагогическая диагностика и некоторые аспекты подготовки музыканта-педагога в ВУЗе. — М., 1979 (Сб. трудов ГМПИ им. Гнесиных, Вып. 43.).
74. Токина Н. Н. Вопросы психологии музыкально-исполнительского творчества. — Саратов, 1972.
75. Фейгин М. Э. Зарождение и развитие исполнительского замысла// Современные вопросы музыкального исполнительства и педагогики. — М., 1976 (Тр. ГМПИ им. Гнесиных, Вып. XXVII.).
76. Фейнберг С. Пианизм как искусство. — М., 1974.
77. Шульпяков О.Ф. Техническое развитие музыканта исполнителя. – Л., 1973.
78. Шушарджан С. Музыкотерапия и резервы человеческого организма. – М., 1998.
79. Юдовина-Гальперина Т. Б. За роялем без слез или Я – детский педагог. — СПб., 1996.
80. Цагарелли Ю. А. Психология музыкально-исполнительской деятельности.